

άθασια ή, άμάρτ. άθαδία Κύπρ. άχαδία Κύπρ. άσ-σασία Λυκ. (Λιβύσσ.)

Έκ του μεσν. ούσ. άθασία.

Άμυγδαλή ένθ' άν.: 'Η άθαδία μας 'έν έκαμεν 'φέτι πολλά άθάδία Κύπρ. || Άσμ.

'Αθ-θήσαν ούλλα τὰ δεντρά τθ' ή άθαδία τ' άθάσιν αυτόθ.

'Η άθαδία της 'Αιδές άν έθ' άθάδς' άς έθη (καθαρογλώσσ.) αυτόθ. Υπό τον τύπ. Άθαδίες και τοπων. Κύπρ.

άθασόγαλο τό, άμάρτ. χασόαλον Κάρπ. δασόαλο Πάτμ. άσ-σασόαλους ό, Λυκ. (Λιβύσσ.) χασόαλος Μεγίστ.

Έκ των ούσ. άθάσι και γάλα.

Τό έξ άμυγδάλων εκχύλισμα, γαλάκτωμα ένθ' άν. Συνών. ιδ. έν λ. άθάσι 2.

άθασούδα ή, Κύπρ.

Υποκορ. του ούσ. άθασία.

Η μικρά άμυγδαλή: 'Η άθασούδα άρκεπεν νά κάμνη άθάδία (άρκεπεν = ήρχισε).

άθασούδιν τό, Κύπρ.

Υποκορ. του ούσ. άθάσι.

Τό μικρόν άμύγδαλον.

άθασόφυλλον τό, Κύπρ.

Έκ των ούσ. άθάσι και φύλλο.

Ρόφημα εκ βεβρασμένων φύλλων άμυγδαλής ή άμυγδάλου και όλίγου λιναροσπόρου θεωρούμενον ως μαλακτικόν του στήθους.

άθασωτός επίθ. Κύπρ.

Έκ του ούσ. άθάσι και της παραγωγικής καταλ. -ωτός.

Όμοιος προς άμύγδαλον, άμυγδαλωτός, άμυγδαλοιδής, συνήθως επί όφθαλμών: Τ' άμμάδκια 'τδείνης της κοπέλλας έν' άθασωτά. || Άσμ.

Λαλούν πώς έν' άθασωτά τθαί νάκ-κον χολιασμένα (νάκ-κον=όλίγον).

άθαφτος επίθ. κοιν. και Πόντ. (Οίν. Όφ. Τραπ. Χαλδ.) άθαφτους Ήπ. άθαφος Πόντ. (Όφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.)

Έκ του άρχ. επίθ. άθαπτος. Ή λ. και παρὰ Πορτ.

1) Ό μή ταφείς κοιν. και Πόντ. (Οίν. Όφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.): 'Αφήκαν τον πεθαμένο τρεις μέρες άθαφτο κοιν. 'Αποθαμένο άθαφος έν' άκόμηνο (αποθαμένο άντι ό αποθαμένος) Όφ. || Φρ. Πεθαμένος κι άθαφτος (ύπερβολικώς ώχρός) Κέρκ. Παξ. κ. ά. Είναι πεθαμένοι κι άθαφτοι (εύρίσκονται είς λίαν δυσχερή θέσιν) Πελοπν. (Μάν.) κ. ά.

2) Ό μή καλυφθείς έν τή έστία διά της πεπυρωμένης άνθρακιās προς όπτησιν, επί ζύμης Πόντ. (Όφ.): 'Αθαφο έν τó ζ'μάρι.

άθεα έπίρρ. Κρήτ. Κώς Νάξ. ('Απύρανθ.) κ. ά.

Έκ του επίθ. άθεος. Ή λ. και παρὰ Σομ.

'Ανηλεώς ένθ' άν.: Τον έδείρανε άθεα Κώς. Σήμερα του τσοί 'δωκα άθεα 'Απύρανθ. Συνών. άλύπητα.

άθεια ή, Τσακων.

Τό μεταγν. ούσ. άθεια.

'Ελλειψις πίστεως προς την ύπαρξιν Θεού.

άθειάφιστος επίθ. σύνηθ. άτειάφιστους Μακεδ. άτειάφιος Πελοπον. (Κορινθ.) άδειάφιστος Εϋβ. (Κονίστρ.) άδειάφιος Κεφαλλ. άδειάφιστος Παξ. άκειάφ'γους Στερελλ. (Αίτωλ.)

Έκ του στερητ. ά- και του επίθ. *θειάφιστος < θειάφίζω.

Ό μή διά θείου ραντισθείς, ό μή θειάφισθείς, κυρίως επί άμπέλων σύνηθ.: 'Αδειάφιστο άμπέλι - κλήμα - σταφύλι Κονίστρ. 'Εμειναν τ' άδέλια άδειάφιστα Παξ. Τί νά σοϋ κάμ'νι τὰ δόλια τ' άμπέλια άκειάφ'γα; Αίτωλ. 'Αδειάφιο άδέλι Κεφαλλ. Συνών. άθειάφωτος.

άθειάφωτος επίθ. άμάρτ. άτειάφουτους Μακεδ.

Έκ του στερητ. ά- και του επίθ. *θειάφωτος < θειάφώνω.

'Αθειάφιστος, ό ιδ.

άθελα έπίρρ. Α.Ρουμελ. (Σωζόπ.) Ήπ. Θράκ. (Σαρεκκλ.) Πελοπν. (Άρκαδ. Καλαβρυτ.) κ. ά. — ΑΒαλαωρ. Έργα 2,64 (έκδ. Μαρασλή) ΓΜαρκορ. Μικρά ταξίδ. 170 άθιλα Θράκ. (Αίν.) Μακεδ. κ. ά. ανάθελα Νάξ. Πελοπν. (Βαλτέτσ.) Σύμ.

Έκ του επίθ. άθελος.

'Ακουσίως, χωρίς νά τó θέλη τις ένθ' άν.: 'Αθελά μου Καλάβρυτ. 'Αθελα της μάννας μου - των γονεων μου κτλ. αυτόθ. Παρεξηγήθηκα άθελά μου αυτόθ. 'Η γραιά άθελα κρεμάστηκε 'ς τó λαιμό δου Σωζόπ. 'Ανάθελά μου τὰ πούλησα Νάξ. 'Ανάθελα τον έφεραν Σύμ. || Ποίημ.

Για νά μή πάρη τή βοή άθελα και τή φέρη ΑΒαλαωρ. ένθ' άν.

Μήν έχης βάρος, άθελα μοιρολογούν εκείνοι ΓΜαρκορ. ένθ' άν. Συνών. άβουλα 1, άβουλής, άγνωμα, άγνωμάτιστα, άθέλητα.

άθέλητα έπίρρ. Ήπ. κ. ά. — ΓΔροσίν. Φωτερ. σκοτάδ. 117, ΚΘεοτόκ. Καραβέλ. 50, ΑΚαρχαβίτσ. Ζητιάν. 237 — Λεξ. Λάουνδ.

Έκ του επίθ. άθέλητος. Ή λ. και παρὰ Σομ.

'Αθελα, ό ιδ., ένθ' άν.: 'Αθέλητα τον έχτύπησα Ήπ. Πρωτόπεσαν άθέλητα τὰ μάτια του άπάνου 'ς τó λείψανο ΚΘεοτόκ. ένθ' άν. Τους άνάγκασε νά πισωδρομήσουν άθέλητα ΑΚαρχαβίτσ. ένθ' άν. || Ποίημ.

'Ενοιωσα κατι άθέλητα κοντά του νά με σύρη ΓΔροσίν. ένθ' άν.

άθέλητος επίθ. ΓΒλαχογιάνν. Λόγοι κι άντίλογ. 77 ΚΠαλαμ. 'Υμν. 'Αθην. 48 άνηθέλητος Θράκ. (Σαρεκκλ.) άνηθέλητους Μακεδ. (Μελέν.)

Τό μεσν. επίθ. άθέλητος. 'Ότι ή λ. και άρχ. μαρτυρεί τó έπίρρ. άθέλήτως.

1) 'Ακούσιος ΚΠαλαμ. ένθ' άν. ΓΒλαχογιάνν. ένθ' άν.: Καί τώρα θά τον κινήσουμε έρημο χωρίς τ' άκριβό του ταίρι, γαμπρόν άθέλητο κι άγύριστο σέ γάμο θλιβερό ΓΒλαχογιάνν. ένθ' άν. || Ποίημ.

..... άθέλητος ό στοχασμός μου πάει 'ς τοίς πεντάμορφες θεές του κόσμου

Παλαμ. ἔνθ' ἄν. 2) Ὁ ἄνευ θελήσεως, διστακτικός, ἀμφιρρεπής Θράκ. (Σαρεκκλ.) Μακεδ. (Μελέν.): Δέν τόν φρίνεις, βρὲ ἀδελφέ, αὐτὸς εἶναι ἀνηθέλιτος Σαρεκκλ. Μὴ ἴνῃς πίστι 'ς αὐτοῦ τοῦ ἀνηθέλιτου τὰ λόγια αὐτόθ.

Πβ. ἄθελος.

ἄθελος ἐπίθ. ΑΤραυλαντ. Ἐξαδέλφ. 20 ἄθιλους Θεσσ. Στερελλ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἄ- καὶ τοῦ ρ. θέλω παρὰ τὸ θέμ. τοῦ νεστ. Πβ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2,109.

Ἀκούσιος ἔνθ' ἄν.: Ἀθίλους καλόγρους Θεσσ. Εἶναι ῥῶμα ἄθελο καὶ ὁ Θεὸς τὸ συχωρεῖ ΑΤραυλαντ. ἔνθ' ἄν. Πβ. ἄθέλιτος.

ἄθεμέλιωτα ἐπίρρ. ἁμάρτ. ἄθεμελίωτα Λεξ. Λάουνδ. ἄθεμελίωτα Πόντ. (Χαλδ.) ἄθεμερίωτα Πόντ. (Ἀμισ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄθεμέλιωτος.

Ἀπειρώς, ἀφθόνως. Πβ. ἄθεμέλιωτος 2 β.

ἄθεμέλιωτος ἐπίθ. ἄθεμελίωτος Πόντ. (Κερασ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.) — Λεξ. Λάουνδ. ἄθεμέλιωτος σύνηθ. ἄθεμελίωτος Πόντ. (Οἶν.)

Ἐκ τοῦ μεταγν. ἐπιθ. ἄθεμελίωτος.

1) Ὁ μὴ θεμελιωθείς, ὁ ἐστερημένος θεμελίων σύνηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.): Σπίτι - τοῖχος - πύργος ἄθεμέλιωτος σύνηθ. Τ' ὁσπίν ἀκόμαν ἄθεμελίωτον ἔν' Τραπ. Χαλδ. || Ποίημ.

ᾠδ. δὲν ξάνοιζαν τὰ μάτια | μὴτ' ὁ πλάνος νοῦς
τ' ἄθεμέλιωτα παλάτια | 'ς τοὺς ὠκεανούς

ΜΜαλακάσ. Ἀσφόδ. 62. Ἀντίθ. θεμελιωμένος (ιδ. θεμελιώνω). β) Μεταφ. ἐπὶ ἀνθρώπου, ὁ ἐστερημένος παντὸς ἐρείσματος, πόρου Πόντ. (Κερασ. Σάντ.): Τιδὲν 'κ' εἶδ', ἄθεμελίωτος ἄνθρωπος ἔν' (τίποτε δὲν ἔχει) Σάντ.

2) Ἐκεῖνος τοῦ ὁποίου ὁ βυθὸς δὲν εὐρίσκεται, ὁ ἔχων ἄπειρον βάθος Πόντ. (Χαλδ.): Ἀθεμελίωτον ἔν' τὸ νερόν.

β) Ἀφθονος, πολὺς Πόντ. (Κερασ. Τραπ.): Βούτορον ἄθεμελίωτον. γ) Ἀτελείωτος Πόντ. (Τραπ.): Ἐρχίνεσεν ἕναν δουλείαν ἄθεμελίωτον.

*ἄθέμιτος ἐπίθ. Οὐδ. πληθ. ἀθέμιτα σύνηθ. καὶ Πόντ. (Οἶν.) θέματα Ἀθῆν. (παλαιότ.) Βάρν. Θήρ. Θράκ. (Μάδυτ. Σαρεκκλ.) Κάρπ. Κυκλ. Λέσβ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Πελοπν. (Ἀρκαδ. Λακων.) Πόντ. (Σινώπ.) Χίος κ. ἄ. τέματα Καππ. (Ἀραβάν.)

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἄθέμιτος. Περί τῶν οὐδ. τύπ. πβ. ΝΠολίτ. Παροιμ. 2,478 καὶ ΣΨάλτην ἐν Ἀθηνᾶ 27 (1914) Λεξικογρ. Ἀρχ. 108 κέξ.

1) Οὐδ. πληθ., ἀνόητοι, ἀπερίσκεπτοι πράξεις, ἐν συνεκφ. μετὰ τῶν λ. ἄρρητα ἢ ἄρρητα καὶ καώματα πολλαχ.: Ἦρτεν κ' ἤκαμεν ἄρρητα θέματα, ὀργῆς καώματα Κάρπ. || Παροιμ. φρ. θέματα καώματα αὐτόθ. Ἀρρητα θέματα αὐτόθ. 2) Οὐδ. πληθ., ἀσυναρτησίαι, φλυαρίαι, ἐν συνεκφ. μετὰ τῆς λ. ἄρρητα ἔνθ' ἄν.: Μοῦ 'πε ἄρρητα θέματα Ἀρκαδ. Τί ἐλέετε; — Ἀρρητα θέματα Σινώπ. Ἀρραι' ἀθέμιτα Οἶν. Ἀρρητα τσι θέματα Λέσβ. || Παροιμ. φρ. Ἀρρητα θέματα, κουκκιά μαγειρεμένα (ἐπὶ ἀσυναρτησιῶν, φλυαριῶν) Ἀθῆν. (παλαιότ.) Βάρν. Κυκλ. Χίος κ. ἄ.

Πβ. ἄρρητος.

ἄθεμώνιαστος ἐπίθ. Θήρ. Κύπρ. κ. ἄ. ἀθιμώνιαστους Μακεδ. κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἄ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *θεμωνιαστός < θεμωνιάζω.

Ὁ μὴ τεθεὶς εἰς σωρόν, ὁ μὴ συναχθεὶς εἰς θεμωνιάν, ἐπὶ δεματίων σιτηρῶν ἔνθ' ἄν.: Τὰ δεμάδκια ἐμείναν ἀθεμώνιαστα Κύπρ.

ἀθένη ἤ, Κύπρ. (Ἀγκλεισίδ. Χοιροκοιτ.)

Ἰσως ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀνθένιος διὰ τοῦ διαμέσου τύπ. *ἀθένος.

1) Τὸ πρῶτον μετὰ τὸν τοκετὸν τῶν προβάτων ἀμελγόμενον γάλα, τὸ ὁποῖον πηγνύται ἄνευ πυτίας ἔνθ' ἄν. Συνών. ἀχνεά. 2) Πολτώδης μᾶζα, χυλὸς Κύπρ. (Ἀγκλεισίδ.): Τὰ κουτῶγὰ ἐγινῆκαν ἀθένη (ἐψηθήσαν τόσον καλῶς, ὥστε ἔγιναν ὡς ἡ ἀθένη, ἥτις εἶναι ἡμίπηκτος).

ἀθεόκριτος ἐπίθ. Θράκ. Προπ. (Κύζ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἄ- καὶ τοῦ ἐπιθ. θεόκριτος.

Ὁ μὴ φοβούμενος τὴν θεῖαν κρίσιν ἔνθ' ἄν.: Ἀθεόφοβος καὶ ἀθεόκριτος! Θράκ. Ἀθεόκριτη! αὐτόθ. Συνών. ἀθεότρομος, ἀθεόφοβος, ἀντίθ. θεόφοβος, θεοφοβούμενος. Πβ. ἀθεοτρομασμένος, ἀθεότρομος.

ἀθεόπιστος ἐπίθ. Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἄ- καὶ τοῦ ἁμαρτ. ἐπιθ. θεόπιστος.

Ὁ μὴ ἔχων πίστιν εἰς τὸν Θεὸν ἔνθ' ἄν.: Ἀέτο' ἔν' ἀθεόπιστον ἄρθρωπον (ἔτσι εἶναι ὁ ἄνθρωπος, ὅστις δὲν ἔχει πίστιν εἰς τὸν Θεόν) Χαλδ. Πβ. ἄθεος, ἀθεοτρομασμένος, ἀθεότρομος.

ἄθεος ἐπίθ. κοιν. καὶ Πόντ. (Χαλδ. κ. ἄ.) ἄθεο Τσακων.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἄθεος.

1) Ὁ μὴ πιστεύων εἰς Θεόν, ὁ ἄπιστος κοιν. καὶ Πόντ. (Χαλδ. κ. ἄ.) Τσακων.: Εἶναι ἕνας ἄθεος αὐτός! κοιν. Ἀφ' σ' ἀτεν, ἀτὸς ἄθεος ἔν' (ἄφησέ τον, αὐτὸς εἶναι ἄθεος) Χαλδ. Ἐγὼ ἄθεος 'κ' εἶμαι (δὲν εἶμαι) αὐτόθ. || Φρ. Μπεκρηδες, οἱ ἄθεοι, πίνασι τὸν Ἄδη! (ἐπὶ μεθύσων πινόντων ὑπὲρ τὸ δέον) Σῦρ. 2) Ἀνηλεής, σκληρός, ἰδιά μετὰ τοῦ οὐς. ξύλο Κεφαλλ. Κῶς κ. ἄ.: Ἐφαι ξύλο ἄθεο (ἐδάρη ἀνηλεῶς) Κεφαλλ. Δῶς' του ξύλο ἄθεο αὐτόθ. β) Δριμύς, ἰσχυρὸς Αἰγίν.: Ἄσμ.

Κι ὅποιος τοὺς κατηγορήσῃ | ἄθεους πόνους νὰ γεμίσῃ.

Πβ. ἄθεος.

ἀθεοτρομασμένος ἐπίθ. Βιθυν.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἄ- καὶ τοῦ ἁμαρτ. ἐπιθ. θεοτρομασμένος.

Ὁ μὴ φοβούμενος, ὁ μὴ τρέμων τὸν Θεόν: Φρ. Ἀθεόφοβος καὶ ἀθεοτρομασμένος! (ἐπὶ ἀνθρώπου ἀδίκου, σκληροῦ κτ.) Συνών. ἀθεότρομος, ἀθεόφοβος, ἀντίθ. θεόφοβος, θεοφοβούμενος. Πβ. ἀθεόκριτος, ἀθεόπιστος.

ἀθεότρομος ἐπίθ. Θράκ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἄ- καὶ τοῦ ἁμαρτ. ἐπιθ. θεότρομος.

Ὁ μὴ τρέμων, ὁ μὴ φοβούμενος τὸν Θεόν: Αὐτὸς ὁ ἀθεότρομος τό 'καμε! Οἱ ἀθεόφοβοι καὶ ἀθεότρομοι!

